

**Кримінальне право України.
Загальна частина.
Навчальний посібник.
Видання 3-тє**

У навчальному посібнику висвітлюються питання Загальної частини кримінального права України, з урахуванням норм чинного кримінального та процесуального законодавства. Зміст навчального посібника узгоджується з навчальною програмою з Загальної частини кримінального права України.

Із сучасних наукових позицій розглядаються питання про джерела кримінального права, суб'єкт та суб'єктивну сторону складу злочину, розкривається співвідношення та визначаються основні риси кримінального права країн романо-германської, англо-американської, мусульманської сімей правових систем, а також основні питання кримінального права країн далекого сходу.

У сучасній науці кримінального права багато питань залишаються спірними, Певна дискусійність позицій вчених з окремих питань кримінального права знайшла відображення у цій праці.

Видання розраховане на студентів, аспірантів, викладачів, наукових працівників, а також на всіх, хто цікавиться питаннями кримінального права.

на злочин (тільки у випадках, спеціально зазначених у відповідних статтях Кодексу) та ситуації, коли особа не змогла довести злочин до кінця або за власною ініціативою припинила його вчинення, за що покарання відповідно пом'якшується або особа навіть звільняється від покарання. Що стосується співучасті, то за загальним правилом особи, які вдвох або в більшій кількості спільно вчинювали злочин, всі визнаються виконавцями. Виконавцями визнаються також підбурювачі до злочинів. За КК Японії окремо передбачена лише така форма співучасті, як пособництво, за яке покарання пом'якшується.

КК Японії не містить визначення та цілей *кримінального покарання*, але ним (ст. 9) встановлено виключний перелік покарань у послідовності, що відображає тяжкість цих покарань. Основними покараннями є смертна кара, позбавлення волі (безстрокове та строкове) з примусовою працею або без неї, штраф, кримінальний арешт та малий штраф. Єдиним додатковим покаранням є конфіскація. Смертна кара виконується у тюрмі шляхом повішання, строкове позбавлення волі призначається на термін від одного місяця до 15 років, штраф – від 10 тис. ієн і більше (малий – від тисячі до 10 тисяч ієн), а кримінальний арешт – від одного до 30 днів. За японським кримінальним правом конфіскації підлягають предмети злочину. До них законодавство відносить як те, що з'явилося внаслідок злочину чи на його підставі, так і винагорода за злочин.

КК КНР також встановив виключний перелік покарань: п'ять основних видів (нагляд, короткостроковий кримінальний арешт, строкове позбавлення волі, довічне позбавлення волі та смертна кара) і три додаткових види покарання (штраф, позбавлення політичних прав і конфіскація майна). До іноземців як основне, так і як додаткове покарання може застосовуватись висилання з держави. За загальним правилом нагляд призначається строком від 3 місяців до 2 років, короткостроковий арешт – від 15 днів до 6 місяців, строкове позбавлення волі – від 6 місяців до 15 років, довічне позбавлення волі призначається як альтернатива смертній карі. Смертна кара за особливо тяжкі злочини може призначатись навіть особам у віці від 16 до 18 років (з відстрочкою виконання на 2 роки). У КК КНР міститься 60 статей, в санкціях яких передбачено смертну кару.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
Вживані у навчальному посібнику скорочення.....	4

РОЗДІЛ I. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ ТА ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА НАУКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

§ 1. Поняття та предмет кримінального права	5
§ 2. Метод кримінального права	7
§ 3. Завдання кримінального права	9
§ 4. Наука кримінального права	10
§ 5. Система позитивного кримінального права	16

РОЗДІЛ II. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

§ 1. Принципи законності, рівності громадян перед законом і особистої відповідальності за наявності вини	21
§ 2. Принципи невідворотності кримінальної відповідальності та гуманізму	22
§ 3. Принципи справедливості (індивідуалізації) відповідальності та принцип економії кримінальної репресії.....	23

РОЗДІЛ III. КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН

§ 1. Поняття, значення та завдання кримінального закону	24
§ 2. Джерела кримінального права	26
§ 3. Вигоки та формування кримінального законодавства	28
§ 4. Структура кримінального закону	33
§ 5. Тлумачення кримінального закону	36
§ 6. Принципи чинності кримінального закону у просторі та часі	40
§ 7. Чинність кримінального закону за територіальним принципом	41
§ 8. Чинність кримінального закону за національним та універсальним принципами	45

§ 9. Видача злочинців	47
§ 10. Чинність кримінального закону в часі	48

РОЗДІЛ IV.**ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Законодавче визначення злочину в історичному аспекті	51
§ 2. Злочинне діяння за кримінальним законодавством зарубіжних держав	55
§ 3. Поняття злочину і його ознаки за кримінальним правом України	63
§ 4. Значення ч. 2 ст. 11 КК України для поняття злочину	69
§ 5. Відмінність злочину від інших правопорушень. Класифікація злочинів за кримінальним правом України	71

РОЗДІЛ V.**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ПІДСТАВИ**

§ 1. Поняття кримінальної відповідальності та її реалізація	76
§ 2. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації	80

РОЗДІЛ VI.**СКЛАД ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття і значення складу злочину	82
§ 2. Елементи і ознаки складу злочину	86
§ 3. Види складів злочинів	89

РОЗДІЛ VII.**ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття та значення об'єкта злочину	93
§ 2. Класифікація об'єктів злочинів	97
§ 3. Предмет злочину	100

РОЗДІЛ VIII.**ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття та ознаки об'єктивної сторони складу злочину	102
§ 2. Суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність)	104
§ 3. Наслідки злочину	106

§ 4. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та наслідками	108
§ 5. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину	114

РОЗДІЛ IX.**СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття суб'єкта злочину	117
§ 2. Осудність як ознака суб'єкта злочину. Поняття обмеженої осудності	121
§ 3. Неосудність та її кримінально-правове значення	125
§ 4. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	129
§ 5. Спеціальний суб'єкт злочину	132
§ 6. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння	135

РОЗДІЛ X.**СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття і значення суб'єктивної сторони складу злочину	139
§ 2. Поняття та зміст вини	140
§ 3. Умисел і його види	144
§ 4. Необережність та її види	152
§ 5. Злочини із складною виною	158
§ 6. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину	160
§ 7. Помилка та її кримінально-правове значення	163

РОЗДІЛ XI.**СТАДІЙ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ**

§ 1. Поняття та види стадій вчинення злочину	169
§ 2. Закінчений та незакінчений злочин	171
§ 3. Готування до злочину	172
§ 4. Замах на злочин	174
§ 5. Добровільна відмова від вчинення злочину	176

РОЗДІЛ XII.**СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ**

§ 1. Поняття співучасті у злочині	178
§ 2. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті	179
§ 3. Форми співучасті у злочині	182

§ 4. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку	291
§ 5. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання	293
§ 6. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким	295
§ 7. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років	298
§ 8. Звільнення від покарання за хворобою	300
§ 9. Звільнення від покарання на підставі акта амністії або помилування	302

РОЗДІЛ XX. СУДИМІСТЬ

§ 1. Поняття судимості, її кримінально-правові та загальноправові наслідки.....	304
§ 2. Погашення та зняття судимості.....	305

РОЗДІЛ XXI. ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ТА ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ

§ 1. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.....	309
§ 2. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.....	314
§ 3. Примусове лікування.....	316

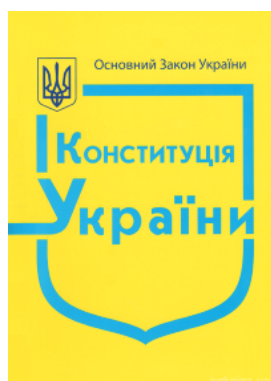
РОЗДІЛ XXII. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

§ 1. Загальні положення щодо кримінальної відповідальності неповнолітніх.....	317
§ 2. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру	319
§ 3. Особливості покарання неповнолітніх за вчинені злочини ...	323
§ 4. Звільнення від покарання неповнолітніх.....	327
§ 5. Погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення 18 річного віку	331

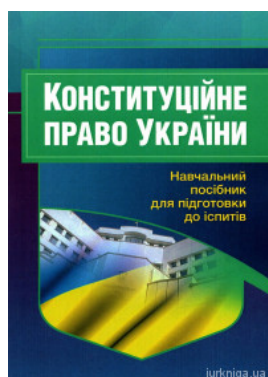
РОЗДІЛ XXIII. ОСНОВНІ РИСИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ (ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ)

§ 1. Кримінальне право держав романо-германської правової сім'ї.....	332
§ 2. Кримінальне право держав загального права.....	336
§ 3. Кримінальне право мусульманських держав	339
§ 4. Кримінальне право держав Далекого Сходу	342

Книги, які можуть вас зацікавити

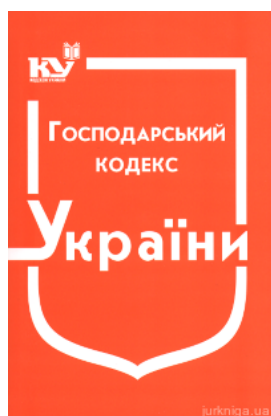
Конституція України

Конституційне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Кримінальний кодекс України

Господарський кодекс України

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт →](#)